

PIESZO (70) *av*

e oraz o jasne.

Sł stp brak, Sł stp nazw os, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w.

Nie używając żadnych środków lokomocji; na własnych nogach; pedibus Mącz, Cn (70) : RejRozpr E3v; RejWiz 40v, 139; RejZwierz 14; BielKron 354, 450v; Pedibus praetiari, Piefzo lie potykać. Mącz 293d, 293d; SienLek S[ss]3; GórnDworz E2, E8v, S6; RejZwierz 164, 183; ma każdy Rotmistrz [...] wzyftki łobie poruczone ná dobrej pieczy mieć [...] [aby] częftokroć do celu ftrzeláli/ z drzewcy hárcowáli álbo piefzo fzyrmowáli BielSpr 26, 14, 66; PaprPan O4; ModrzBaz 121; Pod tym Mikołaiem Papieżem Lodwik Cefarz koniá piefzo wiodł SkarJedn d7; SkarŻyw 238, 559; StryjKron 442 [2 r.]; Y widzieli ie odiezdźáiáce/ y poználi mnodzy/ y zbieżeli fię tám piefzo ze wńzech miał WujNT Mar 6/33; ázby [...] okazał ieśliż vmie to co iego rycerfkiemu ftanowi należy/ álboż wńarfką/ álboż ráytárfką/ álboż kozácką/ lub też y piefzo/ káždy wedłuk máiętności y przepomożenia fwego GrabPospR K3.

W charakterystycznych połączeniach: pieszko bronić się (2), być, harcować, kłusać się, potykać się, prowadzić, skoczyć, służyć (2), szyrmować, trwać, uchodzić, uganiać się, walczyć, wieść konia (2), wojować, zbieżec się.

Zwroty: »pieszo iść (a. przyść, a. wyniść), chodzić, krainy świata obchodzić, chodzący« = pedibus ire, pedes venire Mącz [szyk zmienny] (21:7:1:2): LibMal 1548/146; MurzNT Matth 14/13; LubPs gg6v; Wyfzedł tedi Krol y wzyftek lud Ifráelſki piefšo z miáltá [Egressusque ... pedibus suis]/ y ftánał dáleko od domu fwego Leop 2.Reg 15/17, 2.Reg 15/18; RejZwierz 31v, 32; BibRadz Bar 5/6; BielKron 453v; KwiatKsiąż N3, 293d, 351c, 384d; HistRzym 70, 70v; RejZwierz 169; á iáko zás przyzed[ł] [Łokietek] ad contemptum/ thák że mufiáł po lefiech fię tułác y piefzo do Rzymá chodźić. MycPrz II B[3]; A wńyfwawzy tłumy/ fzyły zá nim piefzo zmiáł [secutae sunt eum pedibus]. BudNT Matth 14/13; SkarJedn 217; Piefzo záwždy ty kráiny światá obchodźił/ álz przez lat piętnáście. SkarŻyw 309, 291 [2 r.], 357, 403, 472, 572, 580; Pedester – Piefzo chodząci. Calep [768]a, [768]b; WujNT Matth 14/13, Act 20/13.

»pieszo drogę odprawować« [szyk zmienny] (2): [Antoninus] piefzo nawięcey do kłáftorow/ drogi dálekie y ciężkie odpráwował. SkarŻyw 411, 575.

»pieszo wędrować« (1): Piefzo złożywzy vbior Krolewſki wędrował. StryjWjaz C3v.

Wyrażenie: »podrózny pieszko« (1): (marg) Podróznemu piefzo. (–) Ten co dáleko w drogę idzie á chce áby nie wftáł/ ma łobie nákláść pod podefzwy pokrzywného liścia SienLek 158v.

Szeregi: »pieszo, (i) boso« (4): z wielkim nábożeńftwem/ y záłofciá zá grzech [...] [podrózny] obiecał drogę do Lorethu piefzo/ bofo/ y o czudzey ftráwie GórnDworz T3v; SkarŻyw 572, 575; KlonWor 72.

»jez(d)no i pieszko« (2): záledwie mu łáfkę vprošili thym obyczáiem áby ku dworu Krolewſkiemu záfię przyzedł iezdno y piefzo HistRzym 70, 70v.

»(i, tak, lubo) pieszko, ((jako) i, albo, lubo) na koniu« [szyk 5:2] (7): á tak yżeby fię ku obudwam rzeczám przigotowywali/ yżeby y nakoniu y piefzo łatwie fię kazdy fnich potykać á bić mogł. KwiatKsiąż O2; GórnDworz Ev, P4; RejZwierz 58 [2 r.]; [podoba li się choremu] fnác y pfy po polu piefzo/ álbo ná koniu/ gonić [...] może. Oczko 28; KochPam 82.

[Przen: Nie wierzami [Job] śwę rzecz poczyna/ á wierzem fie toczy y załz pieśfo tho iest nie
wiersem kończy *Leop* *B3v.]

Cf **NIEPIESZO**, 2. PIECHTY, PIESZCEM, [**PIESZKAMI**], **PIESZKI**

JBi